

Адреса за телеграме:
"СТРАЖА" — БЕОГРАД.
Стан Редакције и Адмис.:
Космајска ул. бр. 22.
Огласи се дају у Адмис.
Цена утврђена.

СТРАЖА

СЛОВОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Италија, Румунија и Бугарска

БУКУРЕШТ, 1. маја. (Спец. извештај). — Посланик Италије посетио је Братијана, шефа владе и са њиме је водио дуг разговор. Сазнаје се из веродостојних кругова, да је између посланика и Братијана утврђен споразум о заједничкој акцији против двојног савеза.

Из дипломатских извора сазнаје се, да су посланици Италије и Румуније посетили шефа бугарске владе д-р Радославова и саветовали га, да и Бугарска учествује у акцији.

У МРАМОРНОМ МОРУ

Ниш 1 маја
— у 6 часова — увече —

По вестима које су овог часа стигле овде, савезничке флоте прораде је у Мраморно море.

Руси су искрцали своје трупе на турско земљиште

војног да се заинтересује за ову силну и охолу гоподу која нас дава њиховим обестима и нефовима. А за оно друго — телесонске разговоре, разговарајмо се как буду народни посланици то питање додавали г. министру.

се бавио у специјалној мацији. У доброавештеним круговима се путу г. Филалетија придаје велика важност и верује се да је он успео да увери румунске власти да уложе Румуније у акцију.

Јовановић

Кроз шиду

Пре неколико дана Управа Града казнила је неколико београдских кафедра што су држали отворене радње у времену када су ове по закону о сужбијању запрење имале бити затворене.

Међутим, истог дана када су те кафедре кажњене, једна већа београдска кафана била је такође отворена, а кафедрија није ушао у списак кажњених; исте пак вечери друга једна кафана у једном кварту била је до неко доба истица остварена а гроф дрвену преграду која је извесних разлога подигнута, прорадила је слаба светлост. С времена на време светлост би задрхала праћена тупим ударом песнице о стоти и крупним баритоном који је гремео шест пута на кеца.

Наравно да на овај кафедрија није ушао у списак кажњених. Под образином

Јрчка и Споразум

Атина, 30. април. Постигнут је дефинитиван споразум између Грчке и сиља Тројног Споразума о гарантiji интегритета Грчке. Преговори су били мало заостали.

Србија и Румунија

— Повратак румунског посланика —

— Специјалан извештај —

НИШ, 1. маја. Румунски посланик на изашем двору г. Филалети врачио се из Букурешта, где

отпочео наступање са јачим снагама у пределу Шавла, тражећи да заузме раскинути путова. Преко ноћи смо смо пет непријатељских напада, а у јутру смо енергичним нападом потукли немачку колону која је покушала заобилажењем. Заробили смо више стотина немачких војника и задобили пет топова. Борба се продужује. Код Бубиса истог дана заузели смо положај код Ерагола. На левој обали Њемење наје било никакве промене. На десној обали код Орхија бомбардовањем успео је малаксао и почeo се повлачити у нереду. Заробили смо више стотина опанака од домаће индустрије, њему је Министарство Војно одговорило: да његов предлог о закључењу набавке опанака погоди не одобрава, не одобрава му кредит јер ће он добити опанке. И збога он

да наша офанзива на десном обали Дњестра развија се успешно. Да ба олакша положај у свом центру, који се је повлачио у нереду са Дњестра на линију Обертин — Хоронденка, непријатељ је 28. извршио више напада, али неуспела. Аустријске јединице које су учествовале у офанзиви, одбили су са великим губитцима код Шоцимјежа. Наша је артилерија потпуно уништила два непријатељска батаљона, а трећи је положио оружје. Код Којорденека око седам часова увече непријатељ је малаксао и почeo се повлачити у нереду. Заробили смо неколико хиљада војника, задобили више топова и око 50 кара.

Ратна пореза

Петроград, 29. април. Цар је потписао указ о завођењу привременог ратног пореза, која ће плаћати лица ослобођена војне службе.

Жртва

— Немачког варварства —

Петроград, 30. април. У болници у Митави довођена је једна нова жртва немачких свирепства. То је козак Василије Војнов, који је заробљен вршећи извиђачку службу. Немци су од њега тражили обавештења о руским трупама, али им он наје хтре дати. Немци су претили да му одсеку уши и језик, али се Војнов и даље опира. Немци затим изврше своју претњу. Полумртваг Војнов је успео да дође у Митаву, где је писмено дао своје име и испричао догађај. Војнов је произведен за капала и одликован орденом Св. Ђорђа.

Са фронта

— Руки успешни на целиом фронту —

Петроград, 30. април. Главни штаб саопштава. Непријатељ је 28. априла

је рђава; и наш ратник патио пре а змњи учињен после једног великог, богатог и дубоког искуства, које смо имали у рату 1912—13 године. И онда почетком мобилизације војни магацини нису имали ни 50.000 пари опанака, али брзом организацијом рада српска војска долази до 30.000 пари опанака дневно, радом само наших опаначара у Ужицу, Краљеву, Пожешу, Трговини, Чачку, Нишу и Пироту, само тих неколико места давали су дневно 3000 пари опанака. Али та организација коју је требало само прорудити, и у томе смислу рад да се развија на целој територији, та је мисао у зачетку убијена несвесним радом Министарства Војног које је и онда као и сада тежило да што више набави опанака са стране. И мисао 1912 и 1913 године имали је жалосно искуство, и она је обућа набављена у великој мери са стране, и та обућа била

је рђава; и наш ратник патио се кло што се и сада пати. После стеченога искуства са набавком опанака који никако не одговарају потреби војника нити одговарају квалитету домаће индустрије, могло се очекивати да Министарство Војно може набавити један део опанака за војску за хитну потребу са стране, али у већој мери организује домаћи рад.

Али, господи, то није наступило. То није наступило не за то што се није могло, него за то што се није хтело. Ја ћувам највећи само један драстични пример, који ће потврдити тежњу за помоће нашег зајатију, њој је дата румунска и грчка обућа за ужичку ногу. А како је то изгледало на ужичкој ноги, нека кажу они једни војници који су такву обућу носили.

(Настава се)

Народна Скупштина

Дебата о опанчарској афери

— Говор г. Рад. Агатоновића, народног посланика —

Али, господи, овај је злочин пре а змњи учињен после једног великог, богатог и дубоког искуства, које смо имали у рату 1912—13 године. И онда почетком мобилизације војни магацини нису имали ни 50.000 пари опанака, али брзом организацијом рада српска војска долази до 30.000 пари опанака дневно, радом само наших опаначара у Ужицу, Краљеву, Пожешу, Трговини, Чачку, Нишу и Пироту, само тих неколико места давали су дневно 3000 пари опанака. Али та организација коју је требало само прорудити, и у томе смислу рад да се развија на целој територији, та је мисао у зачетку убијена несвесним радом Министарства Војног које је и онда као и сада тежило да што више набави опанака са стране. И мисао 1912 и 1913 године имали је жалосно искуство, и она је обућа набављена у великој мери са стране, и та обућа била

је рђава; и наш ратник патио се кло што се и сада пати. После стеченога искуства са набавком опанака који никако не одговарају квалитету домаће индустрије, могло се очекивати да Министарство Војно може набавити један део опанака за војску за хитну потребу са стране, али у већој мери организује домаћи рад.

Али, господи, то није наступило. То није наступило не за то што се није могло, него за то што се није хтело. Ја ћувам највећи само један драстични пример, који ће потврдити тежњу за помоће нашег зајатију, њој је дата румунска и грчка обућа за ужичку ногу. А како је то изгледало на ужичкој ноги, нека кажу они једни војници који су такву обућу носили.

(Настава се)

Над Цариградом

Бомбардовање са зероплана

(Спец. извештај)

Солун, 2 маја

Један енглески аероплан летео је над Цариградом и бомбардовао. Бомбардовање је изазвало панику међу становништвом. Артиљерија, која се налази око Цариграда, отворила је безуспешну ватру на аероплан.

Сантјаго

бије, војник напише писмо или добије од куће, те тај писмо измења мисли са својим, те прочитавши га, сада се умири, види и сазна шта се ради код његове куће, акућавши опет шта се ради на бојишту. И заиста добијено писмо на бојишту има снажног утицаја на душу читаоца. Јер ако је писмо весело и војник је весео, ако је оно тужно, ако је јавља неку жалосну вест, и војник је жалостан и не расположен. Он чим добије писмо склони се у неки зајон, тражи самога опасника, ако је писмен ако не онда тражи друга који ће му прочитати. Изговара га јасно и то му се чини као да разgovara са својим милим и драгим. Па не сада једаред него га прочита по неколико пута. Та писма је најомиљеније лектричара ратника на бојишту, ту се немају кад читати које какве књиге, али за писма се наје времена, јер оно се заиста мора а и

Бије, војник напише писмо или добије од куће, те тај писмо измења мисли са својим, те прочитавши га, сада се умири, види и сазна шта се ради код његове куће, акућавши опет шта се ради на бојишту. И заиста добијено писмо на бојишту има снажног утицаја на душу читаоца. Јер ако је писмо весело и војник је весео, ако је оно тужно, ако је јавља неку жалосну вест, и војник је жалостан и не расположен. Он чим добије писмо склони се у неки зајон, тражи самога опасника, ако је писмен ако не онда тражи друга који ће му прочитати. Изговара га јасно и то му се чини као да разgovara са својим милим и драгим. Па не сада једаред него га прочита по неколико пута. Та писма је најомиљеније лектричара ратника на бојишту, ту се немају кад читати које какве књиге, али за писма се наје времена, јер оно се заиста мора а и

ФЕЉТОН

Драг. Ж. Т.

Пурца

— Домашњи и инострани
дневници и новине у руку —

У већа чета добије да смењи из Н. пукове и да заузме њен по положај. У дан ије се могла извршити смења, јер противник није дао. Зато се је морала извршити у већа под заклоном мрака. Ноћ се поче спуштати. Звездице се појавише на плавом небу, а бледи месец кад и кад кријаје се за облаке. Вод под вод, један за другим, и пребане се цела чета у ровове, поседосмо и сте и удесасмо све што је потребно за одбрану.

Око неко доба ноћи звезде се изагубише, месец да се и наста та и гости мрак. Противник је у близини, свеа ако нас раздвајају двеста метара једног од другог. Па чим једна ста-

на отвори палбу, онда друга одмах одговори и онда настани страшна пушчана палба Мислија, човек који посматра из неке лепе позадине, из неког доброг захвата да ово све напред пропаде, да све изгине, или који је у рову који се бије он зна да није тако. Кад настане највећа пешачка палба, када ровове обавију загушљиви барутни гасови, онда се тек прореде тешка артиљерија, она као да ће ће рећи доста, преки и тешку палбу па је сутра прорудите. И заиста чим „моторка“ (као обично зову војници тешку артиљерију) рике одмах пешачка ватра стане и настани затишје. Тако то иде из дана у дан, мало има затишја око дебе ручка и венчере, инче борба и само борба дану и ноћу. Кад упче дивну забаву што војници имају у рову прекинула палба, војници скоче прекину песму. Македонац спусти своје највеће гађе поред себе, и јавије се ратници око њега, па би уз пријатељу арију пратили његов омиљени инструмент.

На француском фронту

— Артиљериске борбе. — Загушљиви гасови. —

Безуспешни напади. —

ПАРИЗ, 30. апри.

У сектору северно од Араса очували смо сва наша освојења осим испред Лоса, где је непријатељ јединим нападом повратио један део изгубљеног терена. На осталим деловима фронта било је само артиљериске борбе.

ЛОНДОН, 28. апри.

Маршал Френч јавља, да су јуче по подне Немци извршили нов напад источно од Ипра. Одбили смо га, ма да је непријатељ жестоко бомбардовао наше ровове и служио се загушљивим гасовима. За вре- ме напада наши су шрапнели нанели огромне губитке непријатељу, која је бувално био кошен нашом ватром. Данас је на већем делу фронта било артиљериске ватре.

Париз, 30. Априла.

Северно од Араса, непријатељ је добивши појачања, извршио више против-напада, али без успеха. У нападу који је непријатељ извршио против Нави-

Како је у Бечу

— Интервенција Италије изазвала је панику у Бечу. — Саветовање у Бечу. —

— Специјални извештај —

БУКУРЕШТ, 1. мај. — Држање Италије, као и нагомилавање војске на граници изазвала је у Бечу страх и неспокојство. Листови су пуни жучних вести о Италији, и њезиној војсци. Чак се ни династија не штеди. Између Берлина и Беча измене су врло значајне дешаве, после којих је у двору одржан под царевим председништвом седница, на којој се решавало о спољној ситуацији створеном држањем Италије.

У владиним круговима верују да до интервенције Италије неће доћи пошто су немачки услови, које је кнез Било учинио талијанској влади, такви, да искључују сваку могућност за то. Аустрија је на енергичан захтев Немачке после дугог опирања пристала да учини Италији све компензације, које је ова раније тражила.

Јон

Грчка и Споразум

— Војна је несвободна —

— Спец. извештај —

СОЛУН, 1. маја

Грчки главни штаб до- био је повељив извештај из Петрограда о стању руске акције на целом фронту. Извештај је учинио си- сан утисак на највише војне кругове, и изгледа да утичу на грчку владу да и Грчка уђе у акцију. Гува- рие и Венизелос су имали састанак, на коме је Вени-

зелос обећао Гунарису да ће помагати својом групом само у том случају, ако Грчка изиђе из свог ре-зервисаног држања и при-ђе Споразуму.

Сантјаго.

ЗБОГОМ

— Опроштај са папом —

— Спец. извештај —

„Секоло“ јавља да су се посланици Немачке и Аустроугарске после посете код Саландра и Сонина од-везди у ватикан код Папе. Говори се да су посланици

греба прочатати. После неколико дана пре- гледајући војавчку пошту случајно ми паде у очи карта упућена већ пок. Јови. Карта гласаше;

Мали Јово,

Необично ме чуди твоје ћутање, шта је са тобом што нам се не јањаш? Де- па те једнако помињу и радују се своме татици и једва чекају када ћеш им доћи. Пиши нам чешће да не бринемо. Како си сада са здрављем? Чувај се и пази на себе! Грле те и љубе твоји Р.... са децом

Прочитавши ову карту беше ми тешко, његова су- друга и деца сањају можда најлепше своне, они са нострљењем очекују сваки час долазак његов или писмо његово, чим ће се до некле утешити. А они си- роти неизнају да њихов хра- ник, њихов бравитељ већ почива у леденој кући. Она тужни и неизнају да је њихов Јова већ склонио своје

приликом ове посете обавестили папу о политичкој ситуацији и да су узела збогом, пошто је изгубље- на свака нада, да ће Италија одустати од интервен- ције.

Сантјаго.

Кика и Јапан

— Извештај конфлкнкт —

Рим, 1. маја
Из Париза јављају да је Кина примила све услове, које јој је Јапан ултимату- мом ставио.

Јалијајска флота

— Звједничка флота у Јадранском мору —

РИМ, 1. Маја.
Добро обавештени кру- гови тврде, да ће Италијанска флота оперисати заједно са Енглеском флотом у Јадранском Мору. Заједничким фронтом командован је један од енглеских адмирала, а начелник штаба је био командант талијан- ске флоте.

180.000

(Спец. извештај)

Солун, 1. маја
По једној повељивој де- пеши која је стигла гувернеру Солуна, у грчким вој-ним круговима чине се о-громне припреме. У случају уласка у акцију, Грчка би- ушла са 180.000 људи, који су одлично наоружани и опремљени.

Сантјаго.

Холандија и Јемачка

Амстердам, 29. апри

„Ханделс Блат“ јавља, да је немачка влада изјавила своје жеље влади Холан-дије по поводом торпилера „Катвика“ и изјавила го-товост да им задржава писма и приватну кореспонден-цију, уништава их, што је у опште по закону каж-њаво.

Ми не ћемо да осуђујемо г. Стојиљковића, али скрећемо пажњу г. Министру молећи га да по овој ствари поведе истрагу и изви-ди у колико су ови наводи тачни.

Једна прослава

Крагујевац, 28 апри.

Крагујевачка добровољна пожарна дружина сваке год прославља свог патрона — „Спасов дан“ на веома све-чан начин, али ове год. у-след ратних прилика оно не-колико чланова са управом који су на раду у војно-техничком заводу и нису

прне очи и да не осећа ни-шта нити шта чује. Таква је већа судба људска! Пре три дана писа својима, иде, смејају, гађа противника а сада свега тога већа и он оде у вечност.

После деседина дана до- бих карту од његове куће у којој питају како је са здрављем. И шта сам могао друго него сам јавио да је погинуо на бранику отац бине, да је свој бујни и млад живот дао за остава-рење Велике Србије, на његовим младим kostimiz почиваће мојна Србија. Ка-зао сам им да много не туѓују јер нису сами те суд-бе, нека им је утеша та што је њихов хранитељ Јова дао свој живот на олтар Ота-џбине. На костима свих па-лих хероја почиваће Вели-ка и јака Србија, која ће под мудром и паметном у-правом Уврка бесмртног Кара-Ђорђа цветата и ja-čata.

Цена је књизи 2.- дин. Књижарима 30 од сјај попуст. Ко пошаље новац у напред ша-љем књизу франко.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА Е. АЛХШТЕТ — МЛАДИ

БЕОГРАД : :

на војишту решили су: да ове године само спомену славу са свећом и сечењем колача у цркви без икаке церемоније и свечаности, а у место тога, да се пошље свима члановима који су на војишту по 10 дина, као по-моћ. Иста дружина је и за Божић прошила својим члановима по 20 дина, за Божићни благи дав. Чла-нова на војишту има око двадесет.

Заиста леп пример и паж-ња од ове хумане установе према својим друговима — пожарничима. И на њих би се могли угледати и др. у дружењу и сетити се својих чланова на војишту, а не чувати новац у каси.

Испит зрелости

Тромесечни курс за ма-турante, који ће полагати испите зрелости према новом закону о регулисању школског рада, отпочеће одмах после рата.

Седница Месног Одбора

Јуче по подне, Месни Одбор са члановима суда општине београдске одржавају седницу на коју је решавано о скали повишања помоћи сиротињи београд-ској.

Чим се буде решило ово питање, Месни Одбор ће објавити резултат преко београдских листова.

Дезинфекцијски апарати

Министарунутрашњих де-ла одобрио је дасе у Војној Тех. Заводу у Крагујевцу изради 1500 дезинфекцијских апарати за дезинфекцију ствари паром. Ови апа-рати раздаће се општинама где се за то појави потреба.

Дрва за београђиво

Београдска општинари примили су ономад 106 метара дрва, која ће се продајати београђанима чим се обрачуни добију и забави још једна већа коли-чана. Дан продаје, место и начин како ће се она продајати, општина ће објавити путем штампе.

Дакле неистину је вест једног листа, који је јуче донео да је дошло 500 метара дрва.

Пример за похвалу

Г-ђа Анка К. Андрејевић, у место трогодашњег по-мена своме мужу К. Ан-дрејевићу, бив. управнику Царинарнице приложила је 50 динара прилога Српском Црвеном Крсту.

Београд. Сиротиња

— Ако Краљ Срп. Влада —

Господо, већ је 9 месеци од данамобилизације исто времено и 9 месеци „живота“ у веизвесности и 9 месеци гладовања београдске сиротиње.

Док ратници, радници, за-натлије и ситни трговци (реч је разуме се о већини) сто-је већ 9 месеци на браннику

отаџбине, наложени свим ратним недаћима, дотле већ 9 месеци породице тих рат-ника мрзну се и гладују, јер им Држава не пружа на-какву помоћ. А она мале зле худа помоћ што јој пружа Општина Београдска недо-волнја је и за хлебац, јер и она је остављена сама себи и дје онолико колико може.

Господо, упитајта се сами да ли се са 12 или 15 ди-нара месечне помоћи може живети у Београду, где је 1 кгр. хлеба 0.60 а је оста-ли животним намирницама и непомишија се, јер, рече помоћ није довољна ни за насушни хлебац за 2 и 3 душе.

Што је се до данас ћу-тало и није роптало, то се има захвалити Србиновој доброти души и срцу које чује да осећа у кајвим се

приликама налази Отаџбина Србина и што верује да држава нема.

Али господо не кушајте и даље њихово стргљење, и дозволите да наша мили- и драги на дому умиру од глади и беде.

Када се има и мора и-мати за све остале у овој земљи и ван ње, (овде ми-слимо на лиферанте који су киднули у иностранство и тамо троше народне паре) е господо, онда мора се имати и за одржавање живота породица, чији храни-оци већ 9 месеци својим грудима штите ову земљу.

Ми не тражимо оно што се не може дати, али тра-жимо оно што се апсолутно може и мора дати, а то је онолико — колико је неоп-ходно за живот наших ми-лих и драгих.

Ратник

Матос — Галиполе

— Турски генералштаб побегао у Радосто — Специјални извештај —

СОЛУН, 1. мај.

Читава воде се очајне борбе. Турски главни штаб побегао је у Радосто.

Сантјаго.

ИТАЛИЈА УЧИ РАТА

Саладра код краља

РИМ, 28 априла. — „Борнале де Италија